

מסורת הש"ס

(א) שביעית פ"ו מ"ו,
(ב) שש פ"ו מ"ג] לקמן
(ג) ו, (ג) (כ. ד"ה וקס"א),
(ד) [דף עג: ע"ש בחוסמות
ד"ה טבל], (ה) [דף נט,]
(ו) [ז"ל לשון דלציער קשה.
יעב"ז, (ז) [ז"ל לגידולין או
לזריעה. תפארת למשה].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כגון וכו'
ומעשר שני והקדש וכו'
וילכהי אפילו: (ב) ד"ה
אלא וכו' למרצאי
שביעית: (ג) ד"ה אם היו
עלין וכו' שזמחו מן
הקרקע יש להן כח:
(ד) ד"ה כנגדן למוציא וכו'
שאם היו של שביעית:

גליון הש"ס

גמ' והלא שביעית אין לה
מתירין. קשה לי עדיין
יקשה ה' יין נסך דאין לו
מתירין ואסור במינו
במשהו. ומשום חמץ ליכא
קושיא כל כך דיש לומר
דמה דגס באינו מינו
במשהו לא חשיב אכל מיין
נסך קשה וי"ע:

הגהות הגר"א

[N] גמ' (אף חני) תח"מ:

פירוש הרא"ש

כל דבר שיש לו מותרין.
 ודיוקן שזכור להמיר אל
 המצור שזכור שחבר חמתי'
 הלא בעיל דוקא בנימי
 נכון וכן אל המעבר בחולין
 וכן שיהיה נעלם נעלם
 ממעצן שאנו נקוד ומעשר
 וכן להגלותו חילושם אל
 נפלים: וכן חרש הקדש.
 נפלים: וחרש: שהאזר
 המורה ממיל: שביבית
 כל המה מותרין. כל מה
 שגדל בשביעית תריך לעבר:
 וזמן השביעית אוסרת.
 וזמן חרש: וזמן חרש: חרש
 חרש: חרש: חרש: חרש:
 וזמנה הוא בסוף קול
 וזמנה בשביעית הוא סוף
 דברי רש"י: אף אני לא
 אביתר: אביתר:
 כלומר שמדוע להחזקת

ואלה הגיעו לכלל ארציהם כגון
 ומצטנן את העיקר: אבל
 גדולי אסור אסירים את
 והדומה: לאסור את העיקר
 נשמים. כללם של שש ש
 ופסעין הכלל אם השמור
 עמדם צמחם ואלה השמור
 ומולצין אותם כן הקרקע
 שבועית מותרין. היא נכנס
 ברוז אלף היא קאמר ונגד
 השנה דסיף קף אריאטא
 והשמור עלין שלהן חזר לי
 עם העיקר לעקור מאסור
 שדרכן ועירן יחד הגדולים

חנינא בן אנשיננוס אומר.

הנודר מן הירק

לכונן עולם. שיש לו ממירין שממקנו וניתר ומועשר ^(א) והקדש יש לו ממירין על ידי פרייה וחדש עומר ממירו להכי אפינו בחלק לא בטלי דהא אפשר להו בתקנותא: ונתנו בהם חכמים שיעור. דתרומה בטלה במאה ועשרה בתחמים: השביעיה אסורת כל שהוא במינה. שאם שומרה סאה של חטין של שביעית

בצלקץ של היתר אינה בטלה: אמר להם אף אני לא אחרים. סיהא שבועית ואוסרת במינה כל שהוא: אלא לביעור. ששם נטל כלל של ששים ונטעו שבועית והוסיפה כל שהוא אותו כל שהוא מבטל את העיקר ומחייב כולו לביעור (ט) דמולאף שבועית: אלא לאכילה. ששם נתעברו פירות שבועית צפירות שמעתי לאחר שנתחייבו לביעור ולא לביעור. דהשתא קיימי באיסור אכילה אינה אוסרת אלא צנות טעם ואם אין צנה צנות טעם מתבטל. ומדקמי לא אחרתי אלא לביעור דגידולין מבטלין את העיקר הם נמי צבעיא של ישמעאל גידולין מבטלין את העיקר: הנה נמי לחומר. דהא דלמר לענין לביעור גידולין מבטלין את העיקר היינו נמי לחומר שכולן חייבין לביעור והתוספת אכל צביא

דישמעאל להיתר היא: **צִלָּים**. של ששית שירדו עליהם גשמים בשביעית
ולמחו מאליהן בלא נטיעה: **אם היו עלין שלהן שחורין**. שמחמת
ששמחו ^(א) יש להן כח עוד לגדל אסורין דודאי גדלי ממני שביעית
ויגידוליו מבטלין את העיקר: הוריקו. שהן כמו כמחשן ירוקין
והיחסיפו פניהם מותרין שלא גדלו כלום בשביעית: **יכולין**
להיתלשם. מן הקרקע צעלין שלהן שכל כך יש להן כח צעלין שלהן
ששכסאחזו צעליהן שזמט עיקרן עמו מן הקרקע אסורין דחשיבי
גידולי שביעית: **כנגדן למוצאי שביעית מותרין**. שהם ^(ב) של
שביעית ולמחו בשמינית ויש להן כח צעלין מותרין דגידולי היתר
מבטלין העיקר של אסור והיינו להיתר כגון הך צביא דישמעאל
והמהא שפטת: **ודלמא**. לעולם איין גידולי היתר מבטלין את
האיסור והכא היכי דמי במדוכנין כלומר האי דקתני וכנגדן למוצאי
שביעית מותרין כגון שהודכו שכתבן במדוכה דליהנהו לעיקרן צענייהו
אבל בצביא דישמעאל דאיתיה לעיקר צעין איכא למימר דלא בטלי:

ודלמא הא נמי לחומרא שאני דתרי חומרי מחמירין בה. ואיכא קאמר ליה רבי שמעון לא חתוביתו לי מהך מתניתין דשביעית דאלא מן הדא פשטה דתניא בללים שירדו עליהם גשמים. בשביעית ואמרו לשחרות שזה מוכיח שגדולין יפה ומקרקע שביעית נתגדלו ולפיכך לא נתגדלו אלא מחמת הבצל עמנו: אם יבולין ייתאש בעלין שלום אם שביעית מורין. משום דבעלין הללו ודאי רבו גידולין על עיקר ההעיקר דלדברה מעלין אותו: ודלמא במדונקין. שדך ושחק הב

[illegible]

אף בשלל הושתרו אם יכולין וכו' שגדלו כל כך אסורין דבידוע שגדלו רוצם בשביעית: ובנגדם שדכו אותם במדוכה בשביעית ולא חשיבי וצטלים בגדול

הנודר מן הירק פרק שביעי נדרים

כל דבר שיש לו מתירין כגון טבל. שנתערב בחולין ויש לו מתירין שיכול להפריש ממקום אחר. ומעשר שני והקדש יש להם הימור בפרייה: וחדש. שהעומר מתירו: לא נתנו בהם חכמים שיעור. שאוסרים בכל שהוא במיין. מיהו שלא במיין. כמות שיעור. לא השתא באייר כמו שכתבתי למעלה. ובפירי כסרי דמס'.

ע"ז"י יהיב טעמא אחרינא לטעם
ללא בטיל משום דכהתירו כן איסורו:
וכל דבר שאין לו מחיין כגון פורומא
והורומא מעשר וחלה. דאע"פ דמצי
לחטשולי עלייהו כיון דליכא מצוה
למיעבד הכי לא מיקרו דבר שיש לו
מחירים כדאמרינן לקמן:*) וננו בזה
החכם שיעור. שאפי' נתעברו בנימין
בטלין תרומה ותרומת מעשר וחלה
במאה ערלה וכלאי הכרס במחטים
ובשאיין מיין כולן בששים: השביעית
אוסרת בכל שהוא במינה. בין בתערוכות
פירות היתר בכל שביעית בין בגידולין
כגון בצל ששית ננטעו בשביעית:
אמר להם אף הם לא אמרו אלא
לביעור. אף הם לא אמרו שהשביעית
אוסרת בכל שהוא במינה אלא לענין
שלקי לאכול התערוכות קודם הביעור
דכיון שאפשר לאכלו ה"ל כדבר שיש

לו מתירין: **אצל לאִיבֵּה**. כלומר אֵם נתעברו לאחר הציבור שאם יהיו אוסרים תערוצתן לא שרו באִיבֵּה בֵּין צִינִין בֵּין שֵׁלָא צִינִין צִינִין עֵסֶם. אֲלֵנָה גְדוּלִין אִין נִשְׁכִּין אַחֵר הָעִיקָר לֵהוּיִת כְּמוֹהוּ דל"ה הֵיאָךְ תִּאֲסֹר צִינִיִּת בְּגִדְלוּיָהּ אֲלֵא וְדֹא אִין גִּדְלוּיָהּ כְּעִיקָר הַלֵּכךְ מַעֲלִין. וְהִי אֲתֵה רוּחָה דְּצִדְרָא לֵן דְּלֵי אִין מַעֲלִין עַל כִּרְחֻקֵּי גִדְלוּיָהּ כְּעִיקָר דְּלֵי לֹא הִכִּי פָּשִׁט דְּמַדְגְּדוּלִין אֲסוּרִין מַעֲלִין אֲלֵא וְדֹא כְּפֻרְשֵׁינָן לַעֲלִי. וְדֹחֵי לִיָּה דְלִמָּא אֲלֵא נִמִּי לְחֻמְרָא אֲבָל מַדִּינָא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ שֶׁהִגְדְּלוּן הִרִי הֵן כְּעִיקָר הַלֵּכךְ אִין מַעֲלִין אוֹתוֹ לְהַתִּירוֹ. וְנִרְחָה צִינִי דֹאף עַל גַּב דְּלַעֲלִי דְּחִינָן דְּלִמָּא לְחֻמְרָא צִינִין לִמְפַסְקָה מֵהָא דְסָלִיק אֲדַעְתָּין דְּלִיכָא לְמִדְּחִי כִי הִיא גִּוּוּנָא מִשּׁוּם דְּשִׁלְמָא לַעֲלִי לִיכָא אֲלֵא חֲדָא חֻמְרָא דְּמַחְמִירִין דְּגִדְלוּיָן מִמָּאן דְּלֹתוֹ מַעֲלָמָא דְּמִי אֲבָל הִכָּא אִי חֻמְרָא לְחֻמְרָא שֶׁאִין מַחְמִירִין תִּירֵי וְהִיא חֲדָא דְּלִצְעוּר כִּיִּין דְּכִישׁ לוֹ מִתִּירִין דְּמִי אוֹסֵרֵת בְּכָל שְׁהוּא וְהִיא חֻמְרָא צִנְלָמָא הוּא עוֹד דְּגִדְלוּיָהּ שֶׁאִין לִינָן לְאֲסוּר אֲפִילוֹ בְּכֵמָה יֹאסְרוּ בְּכָל שְׁהוּא וְאֲפִילוֹ הִכִּי דְּחִיָּה גּוֹסְחִי דְּגִרְסִי אָף אִנִּי לֹא אֲמַרְתִּי אֲלֵא לִצְעוּר וְהִיִּינוּ הֵךְ דְּהִכִּי רִי הִיא כְּאִילוֹ אוֹמֵרֵת בְּפִירוֹשׁ אָף אִנִּי לֹא אֲמַרְתִּי אֲלֵא לִצְעוּר: אִם הִיוּ עֲלִין שְׁלֵהֵן שְׁחוּרִין אֲסוּרִין. לֹא שְׁחוּרִין מִמֶּשׁ אֲלֵא נוֹטִים וְרִין: **הוֹרִיקוּ מוֹסְרִין**. שְׂכִינֵן שְׁהֵי יְרוּסִים לֹא מַחֲמַת יֵינָקָה הֶרְקַקֶּע יֵינָקָה דְּבִי בְּהָן גִּוּוּנָא מוֹכַחַת מִיִּלְתָּא שְׂנִיָּקָתָא פִּיָּה: **וּמַגְדִּין מוֹלָא** לֵי. דְּמַעֲרֹב שְׁהֵן. כֵּן כְּרָחֵב צִינִין. אֲלֵמָא אִין גִּדְלוּיָן מִשְׁכִּין אֲסוּרִין יֵם וְכִיִּין דְּמַדּוּכְנִין יִנְהוּ גִרְעִי וְלֹא מִמַּשְׁכִּי גִדְלוּיָן בְּתַרְרִיָּהוּ: הַמְנַסֵּחַ

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

לֵא אִמִּי פֶטְרוֹ מֵהֶלִי
מֵאֲכֻלֹת אֲסֻרֹת הֵלִי
[ו] ט [י] וּפֶטְרוֹ מֵהֶלִי
יִשְׁט הֵלִי כִ סְמָג לְאוּרִין
קִמָּא טוֹשׁ״ע אִ״ח סִי
תִּקְיָג סַעִיף אִ טוֹשׁ״ע יִ״ד
חִי הֵד חִי״ל

ל' ב' מ"י פט"ו מהלכות
מאכלות ואסורות הלכה
י"ג:
ל"ז ג' מ"י ס"ס הלכה ח'
ופט"ו מהלכות שמיטה
הלכה כ"ב:
ל"ח ד' מ"י פ"ד מהל'
שמיטה ויוכל ה' כ':

תוספות

כל דבר שיש לו מותרין
במנוסא, שמתקרב בחינן
לדני משה, וזו אף מנחה
או מענץ שאני נקוב:
והפער שני. ולפער
לעולתו ולחולו לא
לפרומו: והדשי. דלדרי
המנוסא ממיר: והקדשי.
שדור שפיר ליה: לא
הגנו הכהנים שיעור.
ואסורין בכל שפא אלא
לדור דכ"ב במדע' עדי'
(דף קנ:) אמר דבשאל אלא
לדור כ"ב? אמר דלא
לדור אלא הגנו כי שיעור
מזמז דיש לו ממירין אלא
דזוקא מניח אלא אלא
מזמז טעל וכן שמעע לעיל
גדי יחי אלא כ"ב ואש"י
לדור דכ"ב שפא? והמירין
ואש"י פרק במדע' דמסכת
ד' קדאמור קורין.
ומגבל ויש נסך דמזמז
מנחשו ופריך בשלחו
עבודת כוכבים משום
חומרה דע"א אלא טעל מלי
לדור ומקוב להיחסי כי
אסורין מיעוד דמזמז אלא
פוטרת אה הכרי וילמא
לדור משום דיש לו
ממירין וי"ל דאש"י טעל
שאלכו עצולו למדעת ה"ס
לדור לא מיתירי אלא שפא
נחנן לו דעס עד' לו ממירין
מיעוד ליה משום דבאסור
ק' אסורין: וכל שפא לו
ממירין: וכל שפא
ולקמן מפרש אמאי ק'ו
אש"י ממירין: ועקלה
ובלא הברס הגנו כי
במזמז שיעורין. ממומה
הכ"ב? מרלה ונחנן במחנא
וממירי בזמן מזמז דבשאל
משום אמרי' פ' אה השפא
(מילתא פ"ג.) דלמדות

לעיקר דשביעית י"ל דהכא
אינה אוסרת בבל שהיא
זוהי זרעין וקציר כפרות
שביעית שנתערבו כפרות
הזאת אין יומא צנעין
עין הדיקרא אכל להקל כל
שבת ק' להר"מ דהניא כל
ידולו שביעית אין אומנין
כפרות שנתא יבדוקו מהעין
ס' אכור לא חוסין מאחיס
ונמו ודיקון חוסין אלא
שביעית ומכין חוסין
כשחלתו ורעמו צאסור
צאסור קדיה לא לומר
אין עין שלהם שחורין.
דגלו כוסם ומוסרין: רבי
יסור: ודלמא יבדוקו.